قازاق ٴونەر ادەبيەتىنىڭ قازىناسى

قارا ولەڭدەر

1

شينجياڭ حالىق باسپاسى

قازاق اۋىز ادەبيەتىنىڭ قازىناسى

قارا ولەڭدەر

1

شينجياڭ حالىق باسپاسى

ٷرىمجى 2009

图书在版编目(CIP)数据

哈萨克民间文学大典．民谣 1：哈萨克文/乌马尔汗 编．—乌鲁木齐：新疆人民出版社，2009．6

ISBN 978—7—228—12397—1

Ⅰ．哈… Ⅱ．乌… Ⅲ．①哈萨克族—民间文学—作品综合集—中国—哈萨克语（中国少数民族语言）②哈萨克族—民歌—哈萨克语（中国少数民族语言） Ⅳ．I277

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2008）第 068241 号

责任编辑：阿　　山
校　　对：哈力木拉提
封面设计：夏　提　克

哈萨克民间文学大典 —
民谣（哈萨克文）
（1）
乌马尔汗　编

新疆人民出版社出版
（乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码：830001）
新疆新华书店发行
新疆八百印务有限公司印刷
880×1230 毫米　32 开本　16.75 印张
2009 年 6 月第 1 版　2009 年 6 月第 1 次印刷
印数：1—3000

ISBN 978—7—228—12397—1　定价：25.00 元

از ۇلتتاردىڭ تاڭداۋلى كىتاپتارىن شىعارۋعا ارنالعان مەملەكەتتىڭ قارجى ارقىلى دەمەلگەن نىشان

全国少数民族出版资金资助项目

جاۋاپتى رەداكتور: اسان ابەۋ ۇلى
كوررەكتور: قالمۇرات جارمۇقامەت ۇلى
مۇقاباسىن كوركەمدەگەن: شاتتىق اڭسا

قازاق اۋىز ادەبيەتىنىڭ قازىناسى —

قارا ولەڭدەر

(1)

قۇراستىرعان: ومارقان اسىل ۇلى

*

شينجياڭ حالىق باسپاسى باستىردى
(ٴۇرىمجى قالاسى، وڭتۇستىك ازاتتىق كوشەسى، 348 ـ اۋلا)
شينجياڭ شينحۋا كىتاپ دۇكەنىنەن تاراتىلدى
شينجياڭ باباي باسپا بىستەرى شەكتى سەرىكتىگىندە باسىلدى
فورمات 1/32 1230×880، 16.75 باسپا تاباق
2009 ـ جىل، ماۋسىم، 1 - باسپاسى
2009 ـ جىل، ماۋسىم، 1 - باسىلۋى
تيراجى: 1 — 3000
ISBN 978—7—228—12397—1
باعاسى: 25.00 يۋان

باسپادان

قازاق حالقىنىڭ اۋىز ادەبيەتى ٴوزىنىڭ كوركەمدىك - يدەيالىق نارىمەن، ەستەتيكالىق قۋات - تەگەۋرىنىمەن، ٴتۇر - جانرلارىنىڭ مولدىعىمەن، تاقىرىپتىق جانە سيۋجەتتىك بايلىعىمەن، قوعامدىق - الەۋمەتتىك جانە تاربيەلىك تەرەڭ ٴمان - مازمۇنىمەن ەرەكشەلەنەدى . ول كونە تاس داۋىرىندە پايدا بولىپ، تۇركىلىك تۇستى باستان كەشىرگەن، ودان بەرى دە قازاق حالقىنىڭ قالىپتاسۋ تاريحىمەن بىتە قايناسىپ، بىرگە جاساپ كەلە جاتقان تەڭدەسى جوق رۋحاني مۇرا. ول بايىرعى اتا - بابالارىمىزدىڭ نانىم - سەنىمدەرىنەن، تاريحىنان، تۇرمىس - تىرشىلىگىنەن، اسىل - ارمانى، بيىك مۇراتىنان جان - جاقتى ماعلۇمات بەرەدى ٴارى ۇلتتىق رۋحاني مادەنيەتتىڭ عاسىرلار تىزبەگىندەگى تاريحي وزگەرىسىن، ەتنيكالىق سانامەن قارايلاس ٴجۇرىپ وتكەن جولىن دا كوز الدىمىزعا ەلەستەتە الادى . اۋىز ادەبيەتىنىڭ شىعارۋشىسى دا، تاراتۋشىسى دا، تىڭداۋشىسى دا — حالىق. سوندىقتان، ول شىن مانىندە، حالىقتىڭ ٴوز ەنشىسى بولىپ تابىلادى. ياعني اۋىز ادەبيەتى — حالىق شىعارماشىلىعىنىڭ ايرىقشا سالاسى، اۋىزشا شىعارىلىپ، اۋىزشا تاراعان كوركەم ادەبي تۋىندىلاردىڭ جيىنتىق اتاۋى. سونىمەن بىرگە، عىلىم مەن مادەنيەتتە «حالىق شىعارماشىلىعى»، «حالىقتىڭ اۋىزشا ٴسوز ونەرى» دەيتىن اتاۋلار دا وسىعان جاقىن ماعىنادا قولدانىلادى. 1846 - جىلى اعىلشىن عالىمى ۋيليام تومس ۇسىنعان فولكلور (اعىلشىنشا حالىق دانالىعى) ٴسوزى دە

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

اۋىز ادەبيەتى اتاۋى ٴۇشىن حالىقارالىق عىلىمي اتاۋ رەتىندە قابىلدانعان. بۇلاردىڭ قاي - قايسىسى دا ٴبىرىنىڭ ورنىنا ٴبىرى قولدانىلىپ كەلەدى. باتىس ەۆروپا، امەريكا، اۆستراليا حالىقتارىنىڭ ۇعىمىندا بۇل ٴسوزدىڭ ماعىناسى تىم اۋقىمدى، ول حالىقتىڭ كيىم - كەشەك، قۇرال - جابدىق، ادەت - عۇرىپ، تۇرمىس - سالت، نانىم - سەنىم، سونداي- اق، ٴتۇرلى كوركەمونەرىن (پوەزيا، مۋزيكا، ٴبي، ويۋ - ورنەك، توقىما ونەرى، ت. ب) تۇتاستاي اتاۋ ٴۇشىن قولدانىلادى. بۇل جاعىنان العاندا ول تەك اۋىز ادەبيەتىن عانا ەمەس، «ەتنولوگيا»، «ەتنو مادەنيەت» دەيتىن ۇعىمدارمەن دە ساباقتاسىپ، ماعىنالاسىپ جاتادى. قازاق ادەبيەت تانۋ عىلىمىنداعى «اۋىز ادەبيەت» دەگەن ۇعىم دا «فولكلوردىڭ» وسى مانىمەن ساباقتاس دەپ قاراۋعا ابدەن بولادى. بۇلار ٴبىرىن - ٴبىرى تولىق سيپاتتاي بەرەدى. اۋىز ادەبيەتىن زەرتتەيتىن عىلىمدى «فولكلور» دەپ اتاۋىمىزدا وسىعان بايلانىستى.

ٴبىز وسى ۇستانىمدى باسشىلىققا الا وتىرىپ، قازاق ادەبيەتىنە ەڭبەك سىڭىرگەن ٴبىر ٴبولىم عالىمداردى نەشە مارتە شەكە ٴتۇيىستىرىپ «قازاق اۋىز ادەبيەتىنىڭ قازىناسى» دەگەن فولكلور اتاۋىنا سيىمدى تاقىرىپتا ۇلاسپالى كىتاپ شىعارۋدى مىندەتكە الدىق. ماقسات ــ فولكلورعا جاتاتىن دۇنيەلەردى شاما بار تولىق قامتۋ. ويتكەنى، كوشپەلى قوعامدا فولكلور بەلگىلى ٴبىر الەۋمەتتىك توپتىڭ عانا شىعارماشىلىعى ەمەس، جالپى حالىقتىڭ حانى مەن قاراسىنا، باتىرى مەن بيىنە، بايى مەن كەدەيىنە ورتاق ونەر، امبەگە تيەسەلى مۇرا. سول تۇستا بۇكىل قوعام اۋىزشا ونەر مەكتەبى بولدى. وسىعان لايىق اۋىز ادەبيەتىنىڭ جۇگى دە وراسان زور بولدى. حالىقتىڭ تاريحي زەردەسى، فيلوسوفيالىق وي - تۇيىندەرى، پەداگوگيكالىق

تاجىريبەسى، ادامگەرشىلىك ولشەمدەرى، كاسىپتىك ادەبيەتكە ٴتان كوركەمدىك سۋرانىستارى، تەاترلىق ونەرگە تيەسەلى ەسەسى اۋىز ادەبيەتىنە جۇكتەلدى. ٴسىن جۇزىندە اۋىز ادەبيەتىنىڭ ارالاسپايتىن سالاسى قالعان جوق. ٴبىز بايىرعى اتا ـ بابالارىمىزدىڭ وسىنداي ونەر مەكتەبىنەن جارالعان بارلىق دۇنيەلەرىنىڭ باسىن بىرىكتىرىپ جالپى حالىققا، كەلەر ۇرپاققا، زەردەلى زەرتتەرمەندەرگە تابىس ەتۋ ماقساتىندا «قازاق اۋىز ادەبيەتىنىڭ قازىناسىن» الدارىڭىزعا تارتتىق.

قازاق اۋىز ادەبيەتى ۇلكەن تولعادان باسپا ٴسوز بەتتەرىندە جارىق كورىپ بولدى. ٴبىراق، ٴالى دە شاشىراندى كۇيدە. رەفورما جاساپ، ەسىك اشۋدان بەرگى 30 جىل بويى شينجياڭ حالىق باسپاسىنان اڭىز ـ ەرتەگىلەر، قارا ولەڭدەر، قيسا ـ داستاندار، قازاق ەمشىلىگى، دەنە تاربيە، ۇلتتىق اس ـ تاعامدار، ت.ب. فولكلورعا قاتىستى دۇنيەلەر ۇزبەي جارىق كورىپ كەلەدى. 1979ـجىلدان باستاپ «شالعىن» جۋرنالىن شىعارىپ اۋىز ادەبيەتىنىڭ العاشقى سونى مۇرالارىن جيناپ، توڭعىش توپتا باسىلىم كورسەتتى. ٴبىز بۇل جولى وسى نۇسقالاردى نەگىزگە الا وتىرىپ جانە ەلىمىزدىڭ ٴىشى ـ سىرتىندا باسىلىم تاپقان نۇسقالارىن سالىستىرۋ، سارالاۋ، تولىقتاۋ، رەتتەۋ ارقىلى جانرلار بويىنشا جۇيەلى قۇراستىرىپ وتىرمىز.

قازاق اۋىز ادەبيەتىنىڭ ٴتۇر ـ جانرلارى مول جانە كۇردەلى بولىپ كەلەتىندىكتەن جانرلىق جاقتان ٴبولۋ بىزگە قيىندىق تۋدىردى. ٴتۇرلى تانىمدار ارا تالاس ـ تارتىستان سوڭ اقىندار ايتىسى، اڭىز ـ ەرتەگىلەر، باتالار، جاڭىلتپاشتار، جۇمباقتار، جىراۋلار جىرلارى، زاڭ ـ جارعىلار، كۇلدىرگىلەر، قارا ولەڭدەر، قيسا ـ داستاندار، ماقال ـ ماتەلدەر، مىسال ـ تامسىلدەر، تۇرمىس ـ سالت جىرلارى، ولەسكەرلەر، ۇلتتىق

وينىندار، حالىق اندەرى، شەجىرە، شەشەندىك سوزدەر دەپ ون سەگىز توپقا جىكتەدىك. عىلمي ٴبولۋ جاعىنا قاتاڭ تالاپ قويعانىمىزبەن كەيبىر وقشاۋ قالاتىن جانرلاردى وسى توپتىڭ ىڭعايلى بىرىنە تەلىدىك. مىسالى: ميفتەرگە قايىسلار جاتادى، اڭىزدارعا قايسىلار جاتادى دەگەن سياقتى ماسەلەلەرگە كەلگەندە پىكىر بىرلىگىنە كەلە الماعاندىقتان «اڭىز - ەرتەگىلەر» دەگەن ٴبىر اتپەن جىبەرىپ ىڭعايىنا قاراي ورنالاستىردىق. ماقال - ماتەلدەر بۇدان بۇرىنعى باسىلىمداردىڭ جانە شەتەلدەگى باسىلىمداردىڭ بارىندە تاقىرىپتارعا بولىنگەن، ٴبىراق، مۇندايدا ماقال - ماتەلدەر وتە كوپ قايتالانادى، ويتكەنى، قازاقتىڭ ٴبىر ماقالى بىرنەشە ماعىنا بەرىپ، بىرنەشە تاقىرىپتى قامتيدى. سوندىقتان، ٴبىز الفاۆيت تارتىپكە سالىپ (ٴبىرىنشى جولدىڭ ٴبىرىنشى دىبىسىن نەگىزگە الىپ) شىعاردىق. حالىق اندەرىنىڭ قاي ٴبىرىن السا تا تۋىلۋ اڭىزى، تاريحى بار ٴارى حالىقتىق قاسيەتى بويىنشا كوپ ۆاريانتى. ٴبىز حالىق اراسىنا ەڭ كوپ تاراعان ٴبىر نەمەسە بىرنەشە ۆاريانتىن نەگىز ەتتىك. سونىمەن بىرگە مۇمكىندىگىنشە ەڭ بايىرعى نۇسقاسىن الۋدى ولشەم ەتتىك. ال، بەتاشار مەن باتالار تومىنا دا وسى ٴۇردىستى ۇستاندىق، نەگىزىنەن حالىقتىق سيپات العان تۋىندىلاردى بەردىك. قالعان پىكىردى وقىرمان ٴوز قولدارىنا العان سوڭ ايتار دەپ وسى بويىنشا باسۋعا كەلىستىك.

شينجياڭ حالىق باسپاسى

2008 - جىل، شىلدە

مازمۇنى

تۇلىك ولەڭ 1

كوش ـ قون ولەڭ 30

ماحاببات ولەڭ 50

قىمىز ولەڭ 289

جىگىت ولەڭ 303

وتىرىك ولەڭ 307

جاس ولەڭ 365

وزەن ولەڭ 381

ەگەر ولەڭ 384

باستاۋ ولەڭ 412

اڭ ـ قۇس ولەڭ 479

ارىپتەس ولەڭ 491

كورىس ولەڭ 502

وكپە ـ ناز ولەڭ 515

اتا ولەڭ 519

تۇلىك ولەڭ

ادىردان ايت ـ ايت دەسە قاشار تۇلكى.
قولىنداعى قۇلىق بيە وسەر جىلقى.
ٴۇيىرى قىسىراقتىڭ كوبەيسە ەكەن،
قاراكوك، كۇمىس قۇيرىق مالدىڭ كوركى.

ايتايىن ايت دەگەندە ٴتورت تۇلىكتى،
ايىر وركەش تۇيەدەن جىلقى مىقتى.
جىلقىنىڭ كۇشتىلىگى سول ەمەس پە،
ادامدى الىپاماداي الىپ ۇشتى.

ايتايىن ايت دەگەندە تەرىسكەيدى،
قويلارىم تەرىسكەيدى ورىستەيدى.
قوي كەلدى مالىڭدى ساۋ قالقاتايىم،
وتىرۋ بەكەر قاراپ كەلىسپەيدى.

ايتامىن بىردەن ساناپ كوپ اتىمدى،
باسقا ەمەس ٴمىنىپ جۇرگەن ٴوز اتىمدى.
جاسىنان جۇلدە بەرمەس جۇيرىك ەدى،
ايتامىن ولەڭ قىلىپ بوز اتىمدى.

ايداپ سالدىم جىلقىمدى وشاعانعا،
سالسام قۇرىق جەتپەيدى قاشاعانعا.

قالقام ـ اۋ جىلقىشىنى ەسكە الارسىڭ،
جاۋدىراپ ەكى كوزىڭ قوي ساۋعاندا.

الاسانى تاعى دا الاسانى،
الاسانى جايىلىپ مال اسادى.
قىراتىنان قيقۋلاپ سالسام انگە،
مالعا تولى جايلاۋعا جاراسادى.

اق سەركە اي ٴمۇيىزدى قوي باستايدى،
الشاڭداپ قوي شىنىدە ويقاستايدى.
مال باعىپ كەشكە تامان ورالعاندا،
الىستان ساۋلەتايىم كوز تاستايدى.

اساۋ سۇيرەپ اكەتتى كونەگىمدى،
جەل ۇشىرىپ اكەتتى جەلەگىمدى.
سيىر تەۋىپ سىندىردى شەلەگىمدى،
كۇندە ساۋىپ الۋشى ەم كەرەگىمدى.

ات قايدا اق باقايداي شاپپاي جەلگەن،
وقىرعا جەم جەرىندە ٴوزى كەلگەن.
تۇسكەندە تالاي رەت قىز قۋارعا،
ونەرىن اق باقايدىڭ قىزدار كورگەن.

اتىمنىڭ كەكىلىنە ۇكى تاقتىم،
بولسىن دەپ مالىم سەمىز تاۋعا باقتىم.
قالقانىڭ اۋىلىنا بارعانىمدا،
اتىمنىڭ باسىن تارتىپ جورعالاتتىم.

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

اۋىل كوركەم كورىنەر جوتاداعى،
جارسار تاققان ۇكى بوتاداعى.
ۇرى مەنەن بورىدەن امان بولسىن،
قوراداعى قويىمىز وتارداعى.

اتىمدى ارقاندايمىن قازىق قاعىپ،
ساقتايمىن ۇرىلاردان باعىپ ـ باعىپ.
اتىمدى ارقانداۋلى ۇركىتەرسىڭ،
شاشىڭا سىلدىرلاتىپ شولپى تاعىپ.

اتىڭىز اۋناقشيدى شەمىرشەك پە؟
ەم دايىن بۇل اۋىلدا شەمىرشەككە.
اتىڭنىڭ شەمىرشەگىن الىپ بەرەر،
جالىنساڭ اۋىلداعى كەلىنشەككە.

اتىمدى استىمداعى تاعالادىم،
تاعالاپ وزەن سۋدى جاعالادىم.
بولسىن دەپ جىلقىم امان ٴيت پەن قۇستان،
ٴۇيىرىن قىسىراقتىڭ ارالادىم.

اۋىلىم كوشىپ بارادى اق قاۋلانعا،
جاباعى ارىق، تاي سەمىز كوپ ساۋعانعا.
اينالسوقتاپ قاسىڭنان شىعا المايمىن،
اق بىلەكتى سىبانىپ قوي ساۋعاندا.

بازاردان الىپ كەلگەن قىزىل گۇلشە،
قامشىلاپ جىلان باۋىر ٴدۇلدۇل ٴمىنشى.
جەز تاڭداي، بۇلبۇل كومەي اقىن بولساڭ،
شىعىپتى سيىر قايدان سونى ٴبىلشى؟

بازاردان الىپ كەلگەن اقشىم ٴبوز بار،
ىشىندە اقشىم ٴبوزدىڭ ىرعاي كەز بار.
كەم اقىل سەن بىلمەسىڭ مەن ايتايىن،
شىعىپتى سيىر سۋدان دەگەن ٴسوز بار.

بازاردان الىپ كەلگەن قىزىل گۇلشە،
قامشىلاپ جىلان باۋىر ٴدۇلدۇل ٴمىنشى.
كوسىلگەن كومەكەيىڭ اقىن بولساڭ،
شىعىپتى قويلار قايدان سونى ٴبىلشى؟

بازاردان الىپ كەلگەن اقشىم ٴبوز بار،
ىشىندە اقشىم ٴبوزدىڭ ىرعاي كەز بار.
قالقاتاي، سەن سۇراساڭ مەن ايتايىن،
شىعىپتى قوي بەيىستەن دەگەن ٴسوز بار.

بازاردان الىپ كەلگەن قىزىل گۇلشە،
قامشىلاپ جىلان باۋىر ٴدۇلدۇل ٴمىنشى.
الدىڭا اقىن بولساڭ سالا ايتايىن،
شىعىپتى جىلقى قايدان سونى ٴبىلشى؟

بازارادان الىپ كەلگەن اقشىم ٴبوز بار،
ىشىندە اقشىم ٴبوزدىڭ ىرعاي كەز بار.
كەم اقىل سەن بىلمەسەڭ مەن ايتايىن،
شىعىپتى جىلقى جەلدەن دەگەن ٴسوز بار.

بازاردان الىپ كەلگەن قىزىل گۇلشە،
قامشىلاپ جىلان باۋىر ٴدۇلدۇل ٴمىنشى.
جەز تاڭداي، كۇمىس كومەي اقىن بولساڭ،
شىعىپتى ەشكى قايدان سونى ٴبىلشى!

بازاردان الىپ كەلگەن اقشىم ٴبوز بار،
ىشىندە اقشىم ٴبوزدىڭ ىرعاي كەز بار.
قالقاتاي سەن بىلمەسەڭ مەن ايتايىن،
شىعىپتى ەشكى تاستان دەگەن ٴسوز بار.

بازاردان الىپ كەلگەن اقشىم ٴبوز بار،
ىشىندە اقشىم ٴبوزدىڭ ىرعاي كەز بار.
كەم اقىل سەن بىلمەسەڭ مەن ايتايىن،
شىعىپتى تۇيە سوردان دەگەن ٴسوز بار.

بارعاندا سارجايلاۋعا كوتەرەم قوي،
تۇبىندە مال بولمايدى جوتەلگەن قوي.
بار بولسا اۋىلىڭدا وسىنداي قوي،
قالقاتاي، جيناپ الىپ تويىڭا سوي.

باستاعان مىڭ جىلقىنى قايقاڭ بيە،
كوتەرگەن اۋىر جۇكتى اتان تۇيە.
كەتكەندە اۋىلىڭ الىس قيماس قالقام،
تۇيەمدى كوشكەن سايىن سەن جەتەلە.

باسىنان قوي سۋاردىم ٴمولدىر بۇلاق،
ماڭىرار ەنەسى ولسە جەتىم لاق.
جۇمباعىن مال ولەڭنىڭ ايتسام بىردەن،
شەشىمىن تابۋ سىزگە قيىنىراق.

بوز اتىم جاس كۇنىندە قارا كوك - تى،
قارا كوك جىلقى ىشىندە بولار تەكتى.
ايتا بەر بوز اتىڭدى ٴبىر - ٴبىر باستان،
ولەڭشى جان ەكەنسىڭ سوزگە ەپتى.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي بوي دەنەسى،
ادامنىڭ قولقا، جۇرەك جان دەنەسى.
بوز اتتىڭ بار مۇشەسىن ولەڭ قىلسام،
شىقپاسىن ارىپتەستىڭ سوندا ەسى.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي بەلدەمەسى،
قولقا، جۇرەك ادامنىڭ جان دەنەسى.
بوز اتتىڭ بار مۇشەسىن ولەڭ قىلسام،
قوزادى شىن اقىننىڭ دەلەبەسى.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي باسىندايسىڭ،
ەمىلدىڭ ورقاش - ورقاش تاسىندايسىڭ.
كەز بولعان قيۋادا قوس ارىپتەس،
قارا ولەڭگە كەلگەندە تاسقىندايسىڭ.

بوز اتتىڭ سەكىلدىسىڭ ارقاسىنداي،
سىرىڭ بار قاتپارلانعان قۇز تاسىنداي.
كەلگەندە قارا ولەڭگە دەس بەرمەيسىڭ،
قيانىڭ قۇزعىن ۇشپاس جارتاسىنداي.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي جالىندايسىڭ،
ەشكىمنەن ولەڭ سۇراپ جالىنبايسىڭ.
كەز بولعان قيۋادا قوس ارىپتەس،
ولەڭ سوزگە كەلگەندە ارىندايسىڭ.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي قۇيرىعىسىڭ،
سايراعان ساحارانىڭ بۇلبۇلىسىڭ.
كەز بولعان قيۋادا قوس ارىپتەس،
ولەڭنىڭ شالدىقپايتىن دۇلدۇلىسىڭ.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي تىلىندەيسىڭ،
قىرمىزى قىزىل گۇلدەي كۇلىمدەيسىڭ.
قورىمنان اڭدىپ باسقان قارا كەردەي،
قارا ولەڭگە كەلگەندە سۇرىنبەيسىڭ.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي بوعىندايسىڭ،
كەلىنشەكتىڭ تانا - مونشاق شوعىندايسىڭ.
ارىپتەس ٴتىلىڭ شەشەن، ٴسوزىڭ وتكىر،
مىرىشتىڭ دالدەپ اتقان وعىندايسىڭ.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي جونىندايسىڭ،
جايلاۋدىڭ جاڭا اشىلعان گۇلىندەيسىڭ.
كەز بولعان قيۋادا قيماس قالقا،
ەلجىرەتىپ جۇرەكتى كۇلىمدەيسىڭ.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي ساۋىرىسىڭ،
ساۋىرعا جاراماساڭ جاۋىرسىڭ.
كوز الماي ساعان قاراپ وتىرعانىم،
قۇربىنىڭ ٴوزىڭ تەڭدەس ٴتاۋىرىسىڭ.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي تۇياعىسىڭ،
جايقالعان سازداۋىتتىڭ قياعىسىڭ.
شىن كوڭىل، شىن پەيىلىم اۋدى وزىڭە،
سوزىڭدە ۋاعدالى تۇرامىسىڭ؟

بوز اتتىڭ بويداي تالاي قۇلاعىسىڭ،
جايلاۋدىڭ قاۋلاپ وسكەن قۇراعىسىڭ.
انشەيىن ايتا سالعان ٴسوز بولماسىن،
اۋەلى ٴوزىڭ سەرتتە تۇرامىسىڭ؟

بوز اتتىڭ بۇلاڭدايسىڭ قۇيرىعىنداي،
كىم كونبەس جاراتقاننىڭ بۇيرىعىنا ـ اي.
قالاساڭ ٴبىلىپ الا جونەلەر ەم،
التايدىڭ اقيىقتى قىرانىنداي.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي تاڭدايسىڭ،
كىم بىلەدى بار ەكەن قانداي ٴىسىڭ؟
قىرانداي مەنى ٴبىلىپ جونەلەتىن،
باسقا قىزدان باتىرىم قورقامىسىڭ؟

بوز اتتىڭ تالاي ماڭدايسىڭ،
سۇلۋدىڭ كىم سۇيمەيدى تاڭداۋلىسىن.
اڭدىپ باس اياعىڭدى دەگەن قايدا،
كىم بىلەد بار ەكەنىن قانداي ٴىستىڭ؟

بوز اتتىڭ بويداي تالاي تىسىندەيسىڭ،
ارىپتەس مەنى نەگە تۇسىنبەيسىڭ.
قالتىراپ قۋسىرىلماي جاقىن وتىر،
جىلىنساڭ قىزۋىما ۇسىنبەيسىڭ.

بوز اتتىڭ بويداي تالاي كوزىندەيسىڭ،
اقشاعي ساۋداگەردىڭ بوزىندەيسىڭ.
شىن كوڭىل، شىن پەيىلىڭ مەندە بولسا،
ارىپتەس نە سەبەپتى كورىنبەيسىڭ؟

بوز اتتىڭ بويداي تالاي تاناۋسىڭ،
جىگىتتىڭ كوردىم مەن دە تاڭداۋلىسىن.
ۇسىنسام جۇرەگىمدى قولىما الىپ،
قۋانىشتان وت بولىپ جانبايمىسىڭ.